

Épület a sínek felett

opponencia Péhl Judit diplomatervéhez

A diplomaterv helyszíne Tatabánya két meghatározó városrésze – az 1950-es évektől kialakított, és ma a városközpontot jelentő Újváros, ill. az azonos időszakban fejlődött Dózsakert lakótelep – között található. E két területet és egyben a várost a forgalmas Győr-Budapest vasútvonal, és az annak mentén futó elhanyagoltabb zónák vágják ketté, megnehezítve a város életét és jelenkori fejlődését. Ezen a kialakult helyzetre javasol egy megoldási lehetőséget a terv. Négy fő célt tűzött ki Judit; a jelenlegi elhanyagolt területek rendezését, a két városrész szerves összekapcsolását, a meglévő közlekedési kapcsolatok – vasút, távolsági busz – intermodális csomóponttá való szervezését és a városközponti szerephez kapcsolódó funkciók elhelyezését. Az elsősre, a tágabb környezet rendezésének mikéntjére egy beépítési koncepció mutat javaslatot, mely vázlatossága ellenére is átgondoltnak és működőképesnek tűnik. A többi célkitűzést a pár száz méter széles terület – a vasút, egy kis patak, és a rendezés utáni zöld park – fölé emelt, egy nagyívű, belakott hídépület hívatott megoldani.

Maga az együttes egy, a lakótelepi oldalon elhelyezkedő parkolóházból, és az ezt a városközponti oldalon lévő két épülettömeaggel – a Vértes centerrel és a Konzum épülettel – összekötő, egymásba metsző két hídból áll. A tömegformálás jól alakított, az erőteljes horizontális képet a finom törések és a jól látható tartószerkezet izgalmas vonalvezetése színezi. A kompozíció egyszerre mutat a közlekedéshez tartozó dinamikus karaktert és jól értelmezhetően illeszkedik a 20. század második felében kialakult épített környezetéhez.

Alaprajzi elrendezése elsődlegesen az összekötő szerepéből indul ki, a praktikus – akadálymentesen, kerékpárossan is – használható közvetlen átvezetés mellett kerültek hosszanti elhelyezésre a kisebb kereskedelmi, vendéglátó egységek, míg a vasútállomás funkciói a két híd közötti, a vágányokhoz igazodó összekötő elem köré lettek szervezve. A vágányok közelsége és a minden igényt kielégítő szolgáltatások ideális körülményeket teremtenek.

A terv méreteiből adódóan a részletek szintjén természetesen számos megoldás még nem kiérlelt, ill. kérdéseket vet fel, de a már végiggondoltak, ill. a tervezési folyamat gazdag változásait bemutató munkarészek mutatják, hogy jó az irány.

Két hiányt emelnék csupán ki. A vágányok fölötti összekötés jelenleg csupán egy kis terület felett biztosítja a környezeti hatásoktól védett, fedett megközelítés lehetőségét, holott elvárható lenne az egész peron valamilyen módon való védelme. Szintén a környezeti hatásokkal összefüggésben, az épület déli oldalán a teljes üvegezés miatt felmerülhet az árnyékolás szükségessége. Azért is lehet izgalmas a két hiányra adott építészeti válasz, hiszen azok harmonikusan, organikusan tudnának kapcsolódni a hidak plasztikus tartószerkezetéhez, tovább színesítve azt.

A műszaki tartalom is a terv alapos átgondoltságát, kidolgozottságát mutatja, melyet a finom és jól értelmezhető grafika tovább erősít.

A feladat nagysága és komplexitása ellenére – úgy gondolom –, hogy egy nagyon izgalmas és alaposan körüljárt javaslatot kaptunk, mely harmonikusan illeszkedik tágabb környezetébe és helyes válaszokkal teljesíti a kitűzött célokat.